

ਬੀ.ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ
ਫੋਕ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਲਚਰ
(ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

2023-2024, 2024-2025 ਅਤੇ 2025-2026

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ - 70
(ਲਿਖਤੀ-40 ਅੰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ 30ਅੰਕ)

ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ - 30
(ਐਮ. ਐਸ. ਟੀ. 15 ਅੰਕ,
ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ 10 ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ 05 ਅੰਕ)

ਹਾਜ਼ਰੀ 05 ਅੰਕ:
75% ਤੋਂ ਘੱਟ 00 ਅੰਕ
75-80% = 03 ਅੰਕ
81-85% = 04 ਅੰਕ
86-100% = 05 ਅੰਕ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100

ਪਾਸ ਅੰਕ : ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦਾ 35%

(ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੱਖ-ਵੱਖ)

INSTRUCTION FOR THE PAPER SETTER

The question paper will consist of three sections: A, B (12 marks for each section) and section C will consist 16 marks. Section A & B will have four questions from the respective sections of the syllabus and will carry 06 marks each. Section C will consist of 08 short type questions which will cover the entire syllabus uniformly and will carry 16 marks in all.

INSTRUCTION FOR THE CANDIDATE

1. Candidate are required to attempt two questions from each section A and B and the entire Section C.
2. Candidate may write their answer in Punjabi, Hindi or English.

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਸਭਿਆਚਾਰ

- 1 ਸਮਾਜ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੱਛਣ।
- 2 ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਸਾਰ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਾੜਾ।
- 3 ਕਲਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਲਾ : ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਅੰਤਰ
- 4 ਲੋਕ-ਕਲਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਲੱਛਣ।
- 5 ਲੋਕ ਕਲਾ : ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਧਿਅਮ ਅਤੇ ਵੰਨਗੀਆਂ।

1

Dean
Faculty of Arts & Culture
Punjabi University, Patiala-147002
(Established under Punjab Act No. 36 of 1961)

Head
S. Sobha Singh Department of Fine Arts,
Kala Bhawan, Punjabi University, Patiala-147002
(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

6 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ : ਬੁਣਾਈ, ਉਣਾਈ ਅਤੇ ਕਢਾਈ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ, ਘਰੇਲੂ ਸਜਾਵਟ ਵਸਤਾਂ।
ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਲੋਕ ਧਰਮ

- 1 ਲੋਕ ਧਰਮ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਪਸਨਾਂ-ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅੰਤਰ ਸਬੰਧ।
- 2 ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤੇ, ਪੀਰ-ਫਕੀਰ, ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਇਸ਼ਟਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ।
- 3 ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ : ਜਾਦੂ ਟੂਣਾ-ਚਿੱਟਾ ਜਾਦੂ, ਕਾਲਾ ਜਾਦੂ, ਲਾਗਵਾਂ ਜਾਦੂ, ਨਕਲ ਜਾਦੂ।
- 4 ਲੋਕ ਚਿਕਿਤਸਾ : ਹਥੋਲਾ, ਪੇੜਾ, ਪਾਣੀ ਮੰਤਰਾਉਣਾ, ਪਿੱਤਰ-ਪੂਜਾ, ਧਾਗਾ-ਤਬੀਤ, ਕੰਜਕ-ਪੂਜਾ, ਪੁਰਖਾ ਪੂਜਾ।
- 5 ਲੋਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜ
- 6 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ - ਲੋਕ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਮੇਲੇ।
- 7 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ-ਤੀਆਂ, ਰੱਖੜੀ, ਦੀਵਾਲੀ, ਦੁਸਿਹਰਾ, ਲੋਹੜੀ, ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ।
- 8 ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ।

BOOKS SUGGESTED

- 1 ਲੋਕ ਧਰਮ, ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ।
- 2 ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ।
- 3 ਪੰਜਾਬ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪੱਖ, ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ
- 4 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।
- 5 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੇਲੇ, ਸਰਵੇ ਪੁਸਤਕ (ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ)
- 6 ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਸੋਮੂਅਲ ਕੋਇਨਿਗ।
- 7 ਚਿੱਠੀਆਂ ਬਿਨ ਸਰਨਾਵਿਊ, ਜੀ. ਵੀ. ਪਲੇਖਨੋਵ
- 8 Semiotics of Sanjhi, Bhakua Sanjam.
- 9 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ।
- 10 ਮਾਂ ਸਹਾਗਣ ਸ਼ਗਨ ਕਰੇ, ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ।
- 11 ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਲੋਕ ਨਾਟਕ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
- 12 ਕਪਿਲਾ ਵਾਤਸਾਇਨ, ਪਰੰਪਰਿਕ ਭਾਰਤੀਯ ਰੰਗਮੰਚ, ਅਨੰਤ ਧਾਰਾਏਂ (ਬਦੀਉਜਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ), ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰਸਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
- 13 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ, ਡਾ. ਰਸ਼ਮੀ ਨੰਦਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸੈਕਟਰ-34-ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- 14 ਫੋਕ ਡਾਂਸਿਜ਼ ਆਫ ਪੰਜਾਬ, ਡਾ. ਆਰੋਹੀ ਵਾਲੀਆ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਸੈਕਟਰ-34-ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਬੀ.ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ
ਫੋਕ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਲਚਰ
ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ
2023-2024, 2024-2025 ਅਤੇ 2025-2026

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ - 70
(ਲਿਖਤੀ-40 ਅੰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ 35ਅੰਕ)

ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ - 30
(ਐਮ. ਐਸ. ਟੀ. 15 ਅੰਕ,
ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ 10 ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ 05 ਅੰਕ)

ਹਾਜ਼ਰੀ 05 ਅੰਕ:
75% ਤੋਂ ਘੱਟ 00 ਅੰਕ
75-80% = 03 ਅੰਕ
81-85% = 04 ਅੰਕ
86-100% = 05 ਅੰਕ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100

ਪਾਸ ਅੰਕ : ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦਾ 35%

(ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੱਖ-ਵੱਖ)

INSTRUCTION FOR THE PAPER SETTER

The question paper will consist of three sections: A, B (12 marks for each section) and section C will consist 16 marks. Section A & B will have four questions from the respective sections of the syllabus and will carry 06 marks each. Section C will consist of 08 short type questions which will cover the entire syllabus uniformly and will carry 16 marks in all.

INSTRUCTION FOR THE CANDIDATE

1. Candidate are required to attempt two questions from each section A and B and the entire Section C.
2. Candidate may write their answer in Punjabi, Hindi or English.

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਲੈਆਤਮਿਕਤਾ

- 1 ਲੈਆਤਮਿਕਤਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਮੰਤਵ।
- 2 ਮਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਲੈਆਤਮਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।
- 3 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚ : ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਝੁੰਮਰ, ਸੰਮੀ, ਲੁੱਡੀ ਅਤੇ ਧਮਾਲ।
- 4 ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ
ਬਾਲ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ।
ਬਾਲ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ।
ਨੌਜੁਆਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ।

3

Dean
Faculty of Arts & Culture
Punjabi University, Patiala-147002
(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

Head
S. Sobha Singh Department of Fine Arts,
Kala Bhawan, Punjabi University, Patiala-147002
(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

- ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ।
 ਕਸਰਤੀ ਖੇਡ ਕਾਰਜ।
 5 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ : ਸਰੀਰਕ, ਬੌਧਿਕ, ਭਾਵਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ।
 6 ਅਜੋਕਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ : ਲੋਭ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਾਜ

- 1 ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵੰਨਗੀਆਂ।
- 2 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਜ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਅਲਗੋਜ਼ਾ, ਚਿਮਟਾ, ਢੋਲ, ਢੋਲਕੀ, ਬੁਘਦੂ, ਤੂੰਬੀ, ਢੱਡ, ਵੰਝਲੀ।
- 3 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਗਾਇਨ, ਸ਼ੈਲੀਆਂ : ਰੂਪ, ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ।
ਪੰਜਾਬੀ ਪਿੰਡ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ
- 4 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ।
- 5 ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਾਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।
- 6 ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਮਹੱਤਤਾ।
- 7 ਪੰਜਾਬਣ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ।

BOOKS SUGGESTED

- 1 ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ, ਗਿ. ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ।
- 2 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਸਾਜ, ਅਨਿਲ ਨਰੂਲਾ।
- 3 ਪਿੰਡ ਵਿਉਂਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ।
- 4 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ-ਖੇਡਾਂ, ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ।
- 5 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ, ਡਾ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ।
- 6 Folk Dances of North India, Rajpal Singh
- 7 Oral Traditions and Cultural Heritage of Punjab, Surjeet Singh, Former Professor of Anthropological Linguistic, Published by Publication Bureau, Punjabi University, Patiala.
- 8 ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ, ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ।
- 9 Folk Art of Punjab, Harjeet Singh Gill
- 10 ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ।
- 11 ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਲੋਕ ਨਾਟਕ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
- 12 ਕਪਿਲਾ ਵਾਤਸਾਇਨ, ਪਰੰਪਰਿਕ ਭਾਰਤੀਯ ਰੰਗਮੰਚ, ਅਨੰਤ ਧਾਰਾਏਂ (ਬਦੀਉਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ), ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰਸਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
- 13 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ, ਡਾ. ਰਸ਼ਮੀ ਨੰਦਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸੈਕਟਰ-34-ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- 14 ਫੌਕ ਡਾਂਸਿਜ਼ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ, ਡਾ. ਆਰੋਹੀ ਵਾਲੀਆ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਸੈਕਟਰ-34-ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

(Handwritten signature)
 Dean

Faculty of Arts & Culture
Punjabi University, Patiala-147002
 (Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

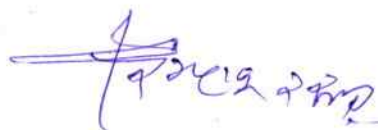
(Handwritten signature)
 Head
 S. Sobha Singh Department of Fine Arts,
 Kala Bhawan, Punjabi University, Patiala-147002
 (Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

ਪੇਪਰ ਤੀਜਾ (ਪ੍ਰਯੋਗ)

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 60

ਪਾਸ ਅੰਕ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦਾ 35%

- 1 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।
- 2 ਲੋਕ-ਗੀਤ ਗਾਉਣਾ, ਗੀਤ, ਸੁਹਾਗ, ਘੋੜੀਆਂ, ਬੋਲੀਆਂ, ਸਿੱਠਣੀਆਂ, ਦੋਹੇ, ਟੱਪੇ ਆਦਿ।
- 3 ਲੋਕ-ਨਾਚ ਨੱਚਣਾ-ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਕਿੱਕਲੀ।
- 4 ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣਾ-ਰੱਸੀ ਟੱਪਣਾ, ਕੋਟਲਾ-ਛਪਾਕੀ, ਅੱਡੀ-ਛੜੱਪਾ, ਕਬੱਡੀ, ਸਟਾਪੂ।
- 5 ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ।

5

Dean
Faculty of Arts & Culture
Punjabi University, Patiala-147002
(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

Head
S. Sobha Singh Department of Fine Arts,
Kala Bhawan, Punjabi University, Patiala-147002
(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)